

LICG HUISDIERENBIJSLUITER

Dé handleiding voor het houden van huisdieren

Serie vissen
Platy

Xiphophorus maculatus

De platy, ook wel plaatje genoemd, is een bekende aquariumvis. Platy's zijn sterke vissen die zich gemakkelijk voortplanten. Van oorsprong komen ze uit Mexico, Guatemala en Honduras. Van nature zijn ze groenachtig of bruin gekleurd, maar de kweekvormen hebben eerder oranje- en roodtinten. De vrouwtjes worden tot zes centimeter lang, de mannetjes blijven kleiner. Platy's behoren tot de levendbarende tandkarpers. Dit betekent dat de vrouwtjes geen eieren leggen maar deze inwendig uitbroeden.

Als u overweegt om platy's als huisdier te kopen, is het belangrijk dat u zich van tevoren goed laat informeren. Deze huisdierenbijsluiters is hierbij een hulpmiddel.

Verschillende varianten

Platy's komen in verschillende kweekvarianten voor. Deze kunnen geel, zwart, rood, blauw en gevlekt zijn. Er bestaan allerlei tekeningen, zoals bijvoorbeeld de Mickey Mouse platy die bij zijn staart een aftekening heeft die op het hoofd van Mickey Mouse lijkt. Ook zijn er platy's met extra hoge rugvinnen. De platy is gemakkelijk te verwarren met de nauw verwante *Xiphophorus variatus*. Deze is echter wat groter en minder bekend.

Natuurlijk gedrag

Van nature komen platy's voor in rustig zoet water met ruime begroeiing. Ze eten wormen, kreeftjes, insecten en planten zoals algen. Platy's zijn vreedzaam en leven in groepen.

Huisvesting

U kunt kiezen voor een bak met alleen platy's, maar ze zijn ook geschikt om in gezelschapsaquaria te houden met andere soorten, bijvoorbeeld guppy's of neontetra's. Platy's maken gebruik van alle waterlagen maar het meest van de middelste laag.

Om platy's te houden heeft u een aquarium nodig van tenminste 50 tot 60 centimeter lang. Een vuistregel die voor kleinere vissoorten opgaat is om te zorgen voor tenminste één liter water per centimeter vis. Neem altijd meer vrouwtjes dan mannetjes omdat de mannetjes de vrouwtjes blijven opjagen om te paren. Eén mannetje per twee tot vier vrouwtjes werkt het beste. Hoewel platy's bestand zijn tegen temperaturen tussen 18 en 26 graden Celsius, is een watertemperatuur rond 24 graden het beste voor hen. Gebruik een

verwarmingselement en een thermostaat zodat de temperatuur niet schommelt. De pH-waarde van het water hoort tussen zeven en acht te liggen, de hardheid moet tussen 10 en 25 DH liggen. Een luchtpomp, een waterfilter en verlichting horen ook tot de basisuitrusting van het aquarium. Zorg, net als bij andere tropische vissen, dat het licht tenminste twaalf uur per dag aanstaat. Platy's hebben het liefst een donkere bodembedekking. Een platy wil graag planten in het aquarium om zich in te kunnen terugtrekken. Waterplanten doen ook dienst als schuilplaats voor de jonge visjes en helpen de waterkwaliteit op peil te houden.

Bij het opzetten, inrichten en onderhouden van een aquarium komt heel wat kijken. In de handleiding over het tropisch zoetwateraquarium leest u hoe u dat aan kunt pakken.

Verzorging

Dagelijks moet u de vissen even bekijken om te zien of ze gezond zijn. Controleer meteen de watertemperatuur. Kijk elke dag of er geen voedselresten in het aquarium liggen. Deze kunt u met een speciale zuiger of een schepnetje verwijderen. Voer vervolgens wat minder zodat er geen resten blijven liggen. Haal elke week losse plantenresten weg. Het filter moet regelmatig worden schoongemaakt. Ververs om de week ongeveer een derde van het water. Gebruik daarvoor water op de juiste temperatuur, eventueel voorbehandeld met een waterbehandelaar.

Het is belangrijk om de waterkwaliteit goed te controleren. In de dierenpeciaalzaak zijn allerlei testsetjes

te koop waarmee u dit kunt doen. Belangrijk zijn daarbij vooral de zuurgraad (pH), de hardheid en de hoeveelheid nitriet, nitraat en ammonium. Af en toe moeten de ruiten van het aquarium worden schoongemaakt. Gebruik liefst geen schoonmaakmiddelen, maar mocht u dit toch nodig vinden, gebruik dan uitsluitend schoonmaakmiddelen die geschikt zijn voor een aquarium. TL-lampen moeten, afhankelijk van het type, regelmatig vervangen worden. Gebruik attributen die voor het aquarium bestemd zijn, zoals een emmer en schepnetje, alleen voor het aquarium en niet voor andere huishoudelijke activiteiten. Was altijd uw handen nadat u met het aquarium bezig bent geweest. Gebruikt u een hevelslang, zorg er dan voor dat u geen water binnen krijgt. Vissen kunnen de *Salmonella* bacterie bij zich dragen en sommige visziekten zijn ook besmettelijk voor mensen.

Voeding

U kunt allerlei soorten voer gebruiken voor de platy's, zoals droogvoer, diepvriesvoer zoals *Artemia* (pekelkreeftjes) en levend voer zoals watervlooiën, tubifex of muggenlarven. Laat diepvriesvoer wel eerst ontdooien. Voor pasgeboren platy's verkruiemt u het droogvoer. Platy's eten ook graag algen en ander groenvoer. Geef twee of drie keer per dag een klein beetje voer, en voer dan zoveel als de vissen in één tot twee minuten op eten. Bewaar het potje droogvoer niet op de lichtkap van het aquarium, want dan wordt het te warm en gaan de vitamines verloren.

Van jong tot volwassen dier

Bij platy's is het verschil tussen mannetjes en vrouwtjes gemakkelijk te zien. Niet alleen is het mannetje vaak kleiner dan het vrouwtje, ook de aarsvin ziet er anders uit. Bij de mannetjesplaty is deze omgevormd tot een paringsorgaan: omdat de platy levendbarend is, moet de bevruchting van het vrouwtje inwendig gebeuren.

Het vrouwtje krijgt per keer gemiddeld veertig jongen. Grotere vrouwtjes krijgen vaak meer jongen dan kleine vrouwtjes. Bovendien kunnen vrouwtjes het sperma opslaan en verdelen over meerdere bevruchtingen. De zwangerschap duurt vier tot zes weken. Zwangere vrouwtjes zijn te herkennen aan een donkere vlek op hun achterlijf. De jonge platy's zorgen voor zichzelf. Ze hebben wel een verstopplaats nodig in bijvoorbeeld waterplanten, anders worden ze opgegeten.

Na ongeveer drie maanden kunnen platy's zichzelf alweer voortplanten, hoewel er ook typen zijn waarbij dit langer duurt, voor vrouwtjes soms zelfs meer dan een jaar. Platy's worden maximaal drie tot vier jaar oud.

Ziekten en erfelijke aandoeningen

Om te zien of de vissen gezond zijn, let u vooral op de huid, de vinnen en de manier van zwemmen.

Een bekende visziekte is 'witte stip'. Dit wordt veroorzaakt door een parasiet die de huid aantast en eruit ziet als witte stipjes. Witte stip ontstaat vaak bij stress of verlaagde weerstand door bijvoorbeeld te koud water of plotselinge veranderingen in watersamenstelling. De ziekte verspreidt zich snel en moet dan ook meteen behandeld worden.

Fluweelziekte (oodinium) is een huidziekte waarbij de huid van de vis een fluweelachtig uiterlijk krijgt. Vinrot wordt veroorzaakt door een bacterie die toeslaat als de weerstand van de vis verlaagd is. Door snelle behandeling kunnen de aangetaste vinnen binnen een aantal weken weer herstellen.

Na beschadiging van de huid kunnen schimmelinfecties optreden. Bij de dierenspecialzaak vindt u medicijnen om ziekten te behandelen. Bovendien kunt u daar terecht voor advies en met vragen over ziekten. Er bestaan ook dierenartsen die gespecialiseerd zijn in vissen.

Om uw vissen gezond te houden is het erg belangrijk om te zorgen voor een goede waterkwaliteit en goede voeding. Stress kunt u voorkomen door de vissen zoveel mogelijk met rust te laten en een vast dagpatroon aan te houden. Zet geen soorten bij elkaar die elkaar lastigvallen. Een aquarium waar u doorheen kunt kijken, is voor veel vissoorten erg onaangenaam omdat het een onveilig gevoel geeft. Kies dus een aquarium met een achterwand en planten om in te schuilen.

Benodigde ervaring

Voor het op een verantwoorde wijze houden van dit huisdier is geen specifieke ervaring nodig. Zorg wel dat u zich van tevoren goed informeert.

Kosten

Platy's kunt u kopen bij de aquariumspecialzaak. Een platy is een goedkope vis, per stuk bent u vanaf ongeveer een euro kwijt. De opstartkosten van een aquarium zijn vrij hoog, maar hangen erg af van de grootte van het aquarium en de gewenste techniek.

Hoewel in het algemeen laag, zijn er ook kosten die terugkeren, zoals bijvoorbeeld de aanschaf van voer. Daarnaast kunt u voor kosten komen te staan als er ziekten in het aquarium ontstaan.

Bijzonderheden

- Let er bij het kopen van vissen op dat ze uit schone bakken komen. Er mogen geen zieke of dode dieren in de bak zitten. Laat de meest actieve vissen vangen en vermijd 'kneusjes'. Let erop dat de vissen een mooie schone huid hebben en geen ingevallen buik.
- Laat nieuw gekochte vissen geleidelijk wennen aan de nieuwe wateromstandigheden, nog beter is het om nieuwe vissen in een quarantainebak te plaatsen.
- Spoel planten voor het plaatsen altijd goed af om parasieten te voorkomen.

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl

Het LICG is hét informatiepunt voor het 'houden van huisdieren'. Deze stichting geeft onafhankelijke en betrouwbare informatie over het op een verantwoorde wijze kopen en verzorgen van huisdieren. Deze informatie is op de meest recente inzichten gebaseerd en wordt bovendien wetenschappelijk getoetst. Door het bieden van informatie en het organiseren van campagnes, levert het LICG een bijdrage aan verbetering van de gezondheid en het welzijn van huisdieren in Nederland.

L I C G